

Több, mint három évtizede dolgozik a Bóbita Bábszínházban, hosszú évek óta felel azért, hogy a nézők tökéletesen hallják az előadásokat. Multifunkcionális kolléga, hiszen a hangtechnikusi feladatok ellátásán kívül sofőr, és ő tanítja be az új műszakos kollégákat is. 2020-ban a Hang Gábor-díjat – alapítása óta elsőként - másodízben kapta meg. Illés Zoltán, becenevén Papi mesélt a Bóbitában eltöltött hosszú évek élményeiről, tapasztalatairól, és hogy milyen út vezetett a hangosító pultig. (Fotó: Bóbita Bábszínház)

- Másodszor kaptad meg a Hang Gábor-díjat, hiszen 2008-ban már kitüntetett vele a társulat. Milyen érzés ez számodra?

- Nagyon meglepett és nagyon örülök neki. Ebből az derül ki, hogy a kollégáim szeretnek és megtiszteltek a bizalmukkal, így ismerték el a munkámat. Nagyon húzós két év áll mögöttünk, de úgy érzem, hogy megálltam a helyemet.

- Az elmúlt években már hagyomány, hogy a díjazottak testhez álló díjat kapnak. Mit kaptál és miért ezt kaptad?

Írta: Major Zoltán
2020. február 10. hétfő, 16:39

- Régebben Hang Gábor özvegye, **Terényi Gyöngy** (Gyöngyös) készített nagyon szép bőrdíszműves dolgokat. Első alkalommal, amikor megkaptam a Hang Gábor-díjat egy nagyon szép táskát kaptam tőle, ami még mindig megvan. Most egy Bluetooth hangszórót kaptam, mert a kocsiiban, amikor megyünk a társulattal valahová, mindig szól a zene, viszont mindig vita szokott belőle lenni, hogy mit hallgatunk, mert sokan vagyunk és nehéz megfelelni mindenki ízlésének. Így megoldásként az is előfordul, hogy nem hallgatunk zenét. Így viszont tudok zenét hallgatni, mert leteszem magam mellé és senkit se zavar.

- **Papp Melinda azt fűzte hozzá a díj átadásakor, hogy multifunkcionális, mint te vagy.**

- Igen, az utóbbi időben a hangosításon mással is foglalkoznom kellett, mert **Takács Tibor** (Berci) kollégánk halála után folyamatosan cserélődtek a műszakos kollégák, díszítők. Az én feladatomból volt, hogy az újonnan jötteket beavassam a bábszínház technikai és műszaki rejtelmeibe. Ez egy nagyon nehéz időszak volt. Szerintem erre értették, hogy nem csak egy dologgal, hanem több mindennel foglalkozom.

- **Ezek szerintem nem „csak” hangtechnikus voltál.**

- Amikor tájelőadásra megyünk, én vezetem a buszt, hangosítok, díszítek, pakolok és nagyjából én tudom, hogy mi hol található a raktárban.

- **Ezek szerint nélküled nem is történhet itt semmi.**

- Tavaly augusztus óta két új fiatal srác dolgozik még a műszakban, **Horváth Máté** és **Molnár Dániel**, akik ügyesek, már átlátják a raktárt, tudják, mit hol találnak, ezért nekem is egyre könnyebb lesz.

- **Térjünk vissza a kezdetekhez. Kicsit tekintsük át a kapcsolatodat a Bóbitával. Mikor, hogyan, miért kezdődött?**

Írta: Major Zoltán
2020. február 10. hétfő, 16:39

- 1984-ben kerültem először a Bóbitához úgy, hogy Lulu bácsi még a régi bábszínház épületébe meghívott egy előadásba untermannkodni, mert nagyon nagy előadás volt, és az összes színész teljesen le volt foglalva. Így engem, egy lánnyal együtt – akinek a nevére már nem emlékszem – felvett az előadásra. Ezt úgy megszerettem, hogy 1986-ig kisegítettem, majd az évben Lulu bácsi felvett állományba a műhelybe. Ez egészen 1989-ig tartott, itt dolgoztam bábkészítőként **Dudás Zoltán** kollégámmal. 1989-ben viszont elhagytam a Bóbitát, mert két évig egyetemre jártam, Budapestre.

- **Úgy tudom, hogy akkor jött Nagy Kovács Géza a bábszínházba.**

- Igen, akkor jött Géza az én helyemre. 1991-ben visszajöttem a Bóbitába. Abba kellett hagynom az egyetemet, mert kisfiam született, és hazaköltöztem Pécsre. Azóta megszakítás nélkül itt dolgozom, hangtechnikusként. **Gajda Róbert** akkor ment át a Horvát Színházba, úgyhogy ez a lehetőség adódott.

- **Mi az, ami megfogott a bábban? Miért nem a Nemzetibe mentél dolgozni?**

- Amikor még a Bóbita a Nemzeti Színház tagozata volt, és bent voltunk a belvárosban, sokat jártunk át a Nemzetibe. Napi kapcsolatban voltam a műszakosokkal, valamilyen szinten műhelymunka is folyt, hiszen találkoztunk, beszélgettünk, a szakmát éltetni tudtuk. Sajnos, mióta kijöttünk az új helyünkre, ez már nem él. Persze néha összefutunk, illetve ha baj van, akkor számíthatok rájuk, mert jó fejek. De ahhoz képest, ami volt, nagyon eltávolodtunk egymástól. Azért jöttem vissza a Bóbitába, mert nagyon hiányzott. Esztergályosként végeztem, iparos ember voltam. Amikor '84-ben idekerültem a bábszínházba, még esztergályosként dolgoztam. Viszont a Bóbita előtt éveken keresztül fafaragó táborokba jártam, és elég sokat szobrászkodtam. Nem voltam jó szobrász, de nagyon szerettem csinálni. Ezt a tapasztalatot a Bóbitában nagyon jól tudtam kamatoztatni, a kezeket és a fejeket meg kellett faragni. Fával a mai napig nagyon szeretek dolgozni, ha otthon valami famunka adódik, azt a megcsinálom.

- **Azért nem mentél vissza a műhelybe, mert már nem lehetett?**

- Igen, már nem lehetett visszamenni. Megszűnt a két státuszos felállás, már csak egy státusz maradt, ebben Géza dolgozott. Viszont éppen **Bánky Gábor** volt akkor a megbízott igazgató, Lénárt András akkor már elment. Nagyon bántott, hogy nem tudok visszajönni, de Gábor szólt,

Írta: Major Zoltán
2020. február 10. hétfő, 16:39

hogya a műszakos kolléga elment a Horvát Színházba, jönnék-e hangosítónak. Gondoltam, megpróbálom, legalább visszakerülök a Bóbitához. Szerencsére a Rádióval egy utcában voltunk, és nagyon jó volt a kapcsolatunk egymással. Nagyon jó fejek voltak, megtanítottak vágni. Abban az időben szalagos magnók voltak, az volt a kihívás. A zenéket megkaptuk szalagon, amiből ki kellett vagdosni darabokat, majd össze kellett rakni őket. A digitális technológia már idősebb koromban ért utol, nehezen is rázódtam bele. De azért mindig volt egy-két barátom, aki ebben is segített. A digitális pult ma már mindenhol alap. Azonban meg kellett tanulni, ismerni őket, nem volt könnyű. Ráadásul képzések se nagyon voltak rá, a lényeg a gyakorlat volt. Urbán Ernőék, meg akik még hangtechnikában utaztak a városban, sokat segítettek.

- Mi a hangtechnikus feladata egy bábszínházban?

- A Bóbita nagyterme sajnos nem rendelkezik túl jó akusztikával, ezért minden előadásunkban mikroportokat kell használni. Ha nem kellene, szinte nem is lenne dolgom, mert a zenéket bejátszani nem olyan nagy feladat. Viszont portozni mindig kell, különben hátul nem hallják az emberek. Ráadásul egyre több előadásunk van, ami élőzenére épül, zenekar játszik benne. Ezek azok a kihívások, amiket nagyon szeretek csinálni. A felsoroltakon kívül éveken keresztül hangosítottam zenekart is, a Bóbitához több szállal is kapcsolódó CseriHannákat. Végigjártam a bábszínház létráit az untermanni feladatoktól a hangosításig.

- Mit kell tudni, érezni ehhez?

- Elsősorban ízlés kell hozzá. Meg persze hallás is, ami nekem nem nagyon jó. Mármint a zenei. De a portozásnál nagyon fontos, hogy a zenével az arányokat össze lehessen rakni. Folyamatosan figyelni kell. A hangpulton nem lehet előre beütött jelekkel dolgozni. Hallani kell, hogy milyen hangulatban van a színész, mennyire túlvezérelt a hang, ez egy élő dolog, ami mindig változik. Ezt le kell követni, muszáj, hogy rajta legyen a kezem a portokon az 50 perces előadás során végig. Folyamatos koncentrációt igényel, mindenre figyelni kell.

- Mikor kerülsz be egy új előadás bemutatása előtt a munkafolyamatba?

- Többnyire a bemutató hajrájában, az utolsó egy hét-tíz napban. Addig a műhelyesekkel járok anyagbeszerzésre, vásárolni, ez az utóbbi pár év alatt szépen kialakult. Nem is keresnek addig,

Írta: Major Zoltán
2020. február 10. hétfő, 16:39

békén hagynak. Természetesen előtte elolvasom, ha kapok szöveggönyt. De többnyire már a címről ismerem a darabot, a tervfogatáskor már nagyjából tudom, hogy mire lehet számítani, látom a díszletterveket és a bábterveket is. Mindig meg szoktam kérdezni, hogy ki a zeneszerző, nagyjából országszerte ismerem már azokat, akik a darabokhoz zenét szoktak szerezni.

- Kérlek, idézz fel kedvenc előadásokat, amik valamiért kedvesek számodra.

- Nagyon nagy kedvencem volt *A fekete cylinder*, amelyben **Hang Gábor** alakította a címszerepet. Nagyon kedves mese volt számomra, sokáig játszottuk. A

Nagy akarok lenni

című darabból annak idején háromszáz feletti előadást játszottunk, sok éven keresztül repertoáron is volt. A mostaniak közül nagyon szeretem

Az elveszett szaloncukor

-t, de szerencsére általánosságban elmondhatom, hogy az utóbbi nagyelőadások szinte mind úgy alakultak, hogy a dalok mind élőzenei alapokra épülnek, és ezek nagyon tetszenek, szeretem csinálni.

- Te még dolgozhattál Hang Gáborral. Milyen személyes élmények fűznek hozzá, hogyan emlékszel rá vissza?

- Sajnos nagyon kevesen vagyunk már azok közül, akiknek kollégája volt Gábor. Úgy értem, hogy mindenki már szanaszét van az országban. Itt a Bóbitában már csak **Sramó Gábor, Illés Ilona**

(Babi) és én vagyunk, akik ismerték. Nagyon szerettem Gábort, mert nagyon kellemes ember volt. Rengeteg élmény köt hozzá, érzelmi szálakkal is kötődöm ehhez a díjhoz, Gáborhoz.

Nagyon megtisztelő számomra, hogy a díj létezik, és hogy megkaptam, ráadásul másodszor.

- A Bóbitán kívül is van számodra élet, vagy mindent lefed a bábszínház időben, energiában?

- Mindent lefed. Más munkát már, ha akarnék, se tudnék vállalni.

Írta: Major Zoltán
2020. február 10. hétfő, 16:39

- Valamilyen hobbira gondolok.

- Ha éppen futja rá az időm, akkor nyáron horgászom. Régebben sokkal több hobbim volt, most már csak ez maradt. De erre szükségem van, muszáj valami kikapcsolódást megtartani.

- A bábszínházban mindenki Papinak hív. Ezt a becenevet kaptad, vagy felvetted?

- Ezt a nevet kaptam. Nagyon régi história, közel harminc éves. **Ujvári Janka** találta ki. Amikor Pesten jártam az egyetemre, teológiára, mindig azzal cinkeltek, hogy „Pap leszel”, meg „Papikám”. Janka ezt elkezdte, és Papi lett belőlem. Akkor még nem a koromra utaltak velem.

{jcomments off}